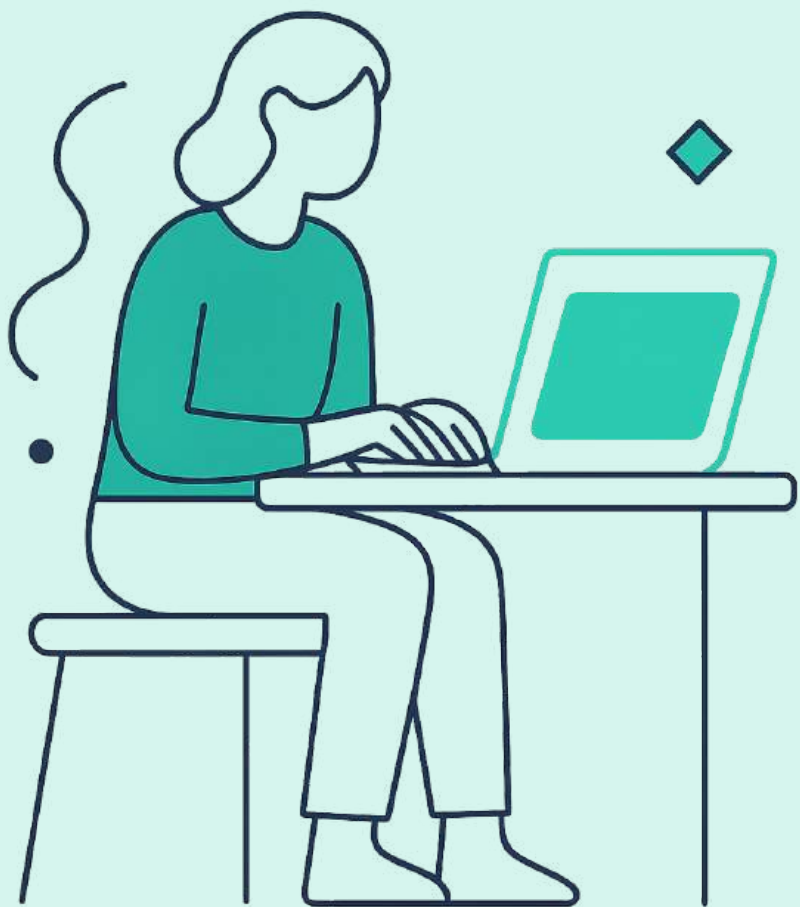
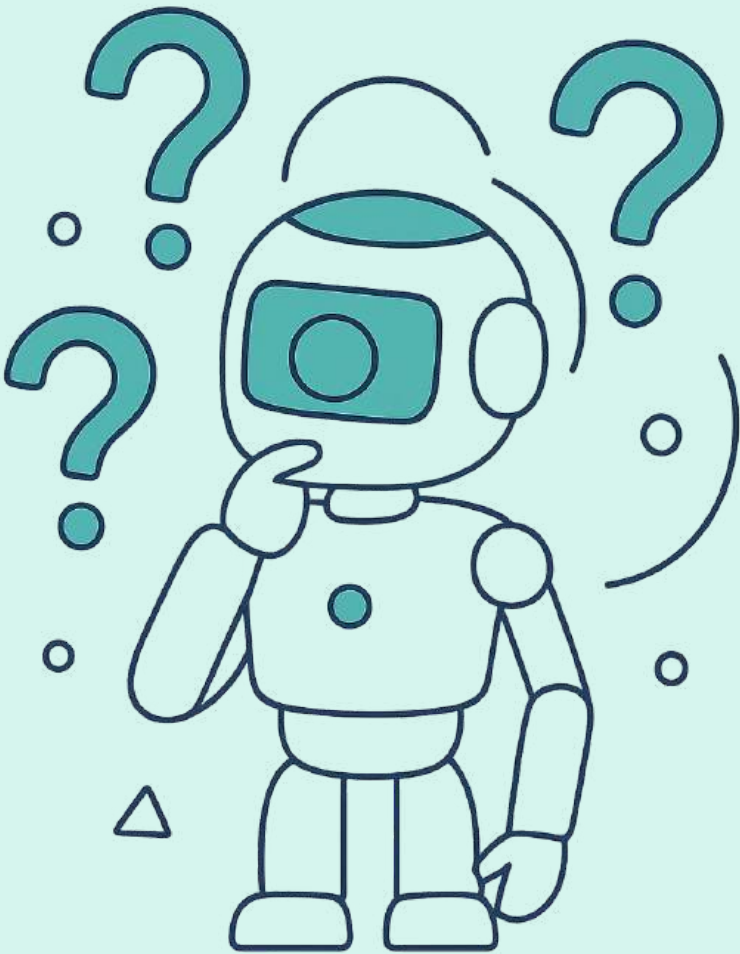

tehisintellekt (TI) Vivere Koolis

Kuidas kasutada TI-d õppimises õigesti

Õpilastele ja lapsevanematele • **Põhiidee:** TI võib aidata õppimisel, kuid ei tohiks asendada iseseisvat mõtlemist.

Miks vajab kool TI reegleid?

TI võib olla kasulik

TI on võimas tööriist, mis õigesti kasutades aitab õppimisel märkimisväärselt: selgitab teemasid, genereerib näiteid, abistab keeleõppes.

Kuid TI-l on tõsised piirangud

- Võib esitada **ebatäpset või väljamõeldud** teavet
- Teeb **vigu** faktides ja arvutustes
- Pakub **mittetäielikke või kallutatud** vastuseid

Seetõttu tuleb TI-lt saadud teavet kriitiliselt hinnata ja vajadusel kontrollida usaldusväärsetest allikatest.

Kas AI-d võib kodutööde jaoks kasutada?

Vastus sõltub konkreetsest ülesandest ja õpetaja juhistest. Igal ülesandel on oma lubatud AI-kasutuse tase.

AI ON KEELATUD

Töö tehakse täielikult iseseisvalt, ilma ühegi AI-tööriista abita.

AI ON PIIRATUD

AI-d võib kasutada ainult õpetaja määratud eesmärkidel — näiteks õigekirja kontrollimiseks.

AI ON LUBATUD

AI-d võib kasutada vastavalt õpetaja poolt selle ülesande jaoks kehtestatud tingimustele.

 Loe alati hoolikalt õpetaja juhiseid konkreetse ülesande kohta — need on ülimuslikud.

Milleks saab TI-d kasutada?

Tehisintellekt (TI) peaks aitama õppida, mitte tegema tööd õpilase eest. Siin on heakskiidetud kasutusviisid:

Teema mõistmine

Selgitada keerulist materjali lihtsate sõnadega ja tuua näiteid

Ideede leidmine

Aidata ajurünnakul ja ülesandele lähenemisviise leida

Teadmiste harjutamine

Lua harjutusi ja küsimusi enesekontrolliks ja kinnistamiseks

Teksti parandamine

Redigeerida stiili ja grammatikat ning õppida keelt näidete põhjal

Teabe analüüs

Aidata otsida, struktureerida ja analüüsida andmeid

Mida peab õpilane oskama?

TI kasutamine ei vabasta õpilast vastutusest materjali mõistmise eest. Kui õpilane kasutas TI-d, peab ta siiski oskama:

1 Mõista sisu

Orienteeruda teemas ja selgitada põhimõisteid omaenda sõnadega

2 Selgitada lahenduskäiku

Rääkida, kuidas täpselt vastuseni jõuti, ja põhjendada oma järeldusi

3 Nimetada allikad

Märkida, kust informatsioon pärineb, sealhulgas TI kasutamise fakt

Kui sa ei suuda oma tööd selgitada — tähendab see, et TI tegi liiga palju sinu eest.

Kas AI kasutamist tuleb märkida?

**Jah — kui
õpetaja seda
nõuab.**

Läbipaistvus AI kasutamisel on osa akadeemilisest ausust.

**Märgi AI kasutamine, kui see mõjutas
oluliselt:**

- **Sisu** — töö põhifaktid ja argumendid
- **Sõnastust** — konkreetsed fraasid ja laused
- **Struktuuri** — materjali ülesehitus ja järjestus
- **Analüüsi** — andmete või teksti tõlgendamine
- **Lahendust** — arvutuste või arutluse käik ja tulemus
- **Järeldusi** — töö lõplikud kokkuvõtted

Järgi õpetaja juhiseid AI-le viitamise konkreetse vormistuse kohta.

Mis loetakse akadeemiliseks ebaausaks?

Järgmised tegevused on vastuolus kooli reeglite ja ausalt õppimise põhimõtetega:

Keelatud kasutamine

Kasutada AI-d, kui õpetaja on selle konkreetse ülesande või kontrolltöö puhul selgesõnaliselt keelanud.

Varjatud kasutamine

Jätta AI kasutamine mainimata seal, kus see tuleb õpetaja nõuete kohaselt märkida.

Esitada enda tööna

Esitada AI loodud töö täielikult iseseisva tööna — see on samaväärne plagiaadiga.

AI eksamil

Kasutada AI-d kontrolltöö, testi või eksami ajal ilma õpetaja selgesõnalise loata.

Mida võib õpetaja teha?

Kui õpetajal tekib põhjendatud kahtlus töö iseseisvuses, on tal õigus kontrollida õpilase arusaamist. Õpetaja võib paluda:

1

Selgitada tööd

Rääkida esitatud ülesande sisu ja loogika oma sõnadega

2

Suuline kinnitus

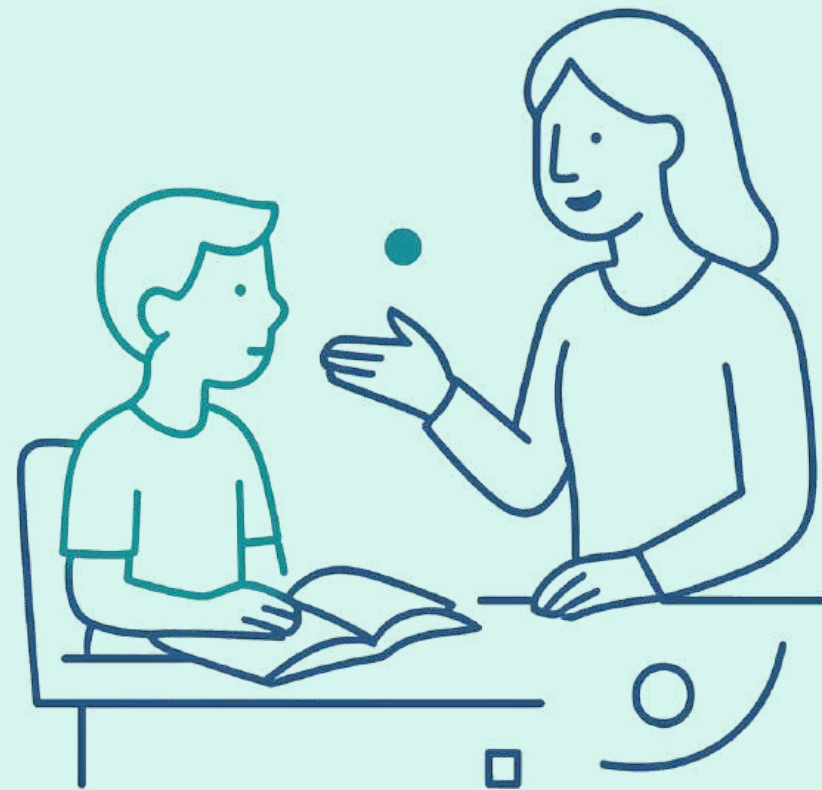
Vastata teema kohta lisaküsimustele, et demonstreerida oma teadmisi

3

Lisaülesanne

Täita sama teema kohta lisaülesanne kirjalikult või praktiliselt

☐ Pelk kahtlus TI kasutamise suhtes ei ole tõend rikkumise kohta. Õpetaja viib kontrolli läbi korrektselt ja lugupidavalt.

Järgmisi andmekategooriaid ei tohi laadida kooliga kooskõlastamata TI rakendustesse:

Isikuandmed

- Ees- ja perekonnanimi koos muu teabega
- Isikukood ja sünnikuupäev
- Aadress ja kontaktandmed

Õppe- ja meditsiiniandmed

- Hinded ja õppeedukus
- Meditsiiniline teave
- Teave erivajaduste ja toetusmeetmete kohta

Dokumendid ja konfidentsiaalne teave

- Õpilaste individuaalsed dokumendid
- Konfidentsiaalne käitumisteave
- Andmed perekondlike asjaolude kohta

⊗ Isikuandmete kaitse on iga koolipere liikme kohustus.

Fotod, videod ja dokumendid

Ärge laadige kooli poolt heakskiitmata TI rakendustesse järgmisi materjale, kui need sisaldavad isiklikke või konfidentsiaalseid andmeid:

Fotod ja videod

Pildid ja salvestised
koolikogukonna inimestega

Tööd ja dokumendid

Õpilaste tööd, ametlikud
dokumendid ja sisematerjalid

Helisalvestised

Häälsõnumid ning tundide või vestluste salvestised

Ei tea — küsi!

Kui kahtled, kas võid mõnda materjali TI rakendusse laadida —
küsi esmalt õpetajalt.

Parem küsida ette, kui kogemata privaatsusreegleid rikkuda.

TI-d ei tohi kasutada kahju tekitamiseks

TI kasutamine koolikeskkonnas peab olema turvaline ja austav kõigi suhtes. On rangelt keelatud kasutada TI-d:

Kiusamise ja alandamise jaoks

Solvava sisu loomine, mis on suunatud konkreetsete inimeste vastu

Diskrimineerimise jaoks

Materjalid, mis alandavad inimesi nende päritolu, soo või veendumuste alusel

Eksitamise jaoks

Vale informatsiooni levitamine, manipuleerimine või desinformatsioon

Süvavõltsingute jaoks

Võltsitud fotode, videote või helisalvestiste loomine, millel kujutatakse õpilasi, õpetajaid või teisi koolikogukonna liikmeid

Mida peavad lapsevanemad teadma?

TI on õppimise vahend, mitte viis iseseisvast tööst kõrvale hiilida. Vanematel on oluline roll tervete TI kasutamise harjumuste kujundamisel.

Arutage lapsega regulaarselt:

Kas ta kasutas TI-d?

Küsige konkreetsete tööriistade kohta, mida laps ülesannet täites kasutas.

Milleks ta seda kasutas?

Aidake lapsel eristada TI lubatud kasutamist lubamatust.

Kas ta mõistab vastust?

Paluge selgitada omaenda sõnadega — see on parim viis mõistmise kontrollimiseks.

Kas ta kontrollis infot?

Veenduge, et laps ei võta TI vastuseid kriitikavabalt tõena.

Kas õpetaja lubas?

Tuletage meelde, kui tähtis on järgida õpetaja juhiseid iga konkreetse ülesande puhul.

Meeles pidada 5 reeglit

1. Mõtle kõigepealt ise 🧠

Enne kui pöördud TI poole, proovi ülesanne ise lahendada. Sinu mõtlemine on peamine tööriist.

2. Kontrolli TI infot 🔍

TI võib eksida. Kontrolli alati olulisi fakte usaldusväärsetest allikatest.

3. Järgi õpetaja juhiseid

Õpetaja määrab iga ülesande jaoks lubatud TI kasutamise taseme.

4. Ära esita TI tööd enda omana ✍️

Ausus on õppimise alus. Märgi TI kasutamine, kui õpetaja seda nõuab.

5. Ära jaga teiste isikuandmeid 🔒

Kaitse konfidentsiaalsust: ära laadi teiste inimeste isikuandmeid TI-rakendustesse.

Kokkuvõte

TI on abivahend, mitte mõtlemise asendaja.

Kasuta TI-d targalt

Kasuta TI-d, et paremini **mõista** teemasid, aktiivsemalt **õppida** ja igakülgselt **arened**a — kui vahendit, mis võimendab sinu võimeid.

Säilita iseseisvus

Ära kasuta TI-d oma mõtlemise asendajana. Sinu ideed, sinu järeldused ja sinu arusaam — see on õppimise tegelik tulemus.

Vivere Kool usub sinusse

Kool toetab tehnoloogia teadlikku ja vastutustundlikku kasutamist. Koos õpime kasutama TI-d heaks.

